

Un estudi analitza el ritme de destrucció dels idiomes

■ Dos científics elaboren un treball sobre el retrocés del gal·lès, escocès i quítxua per la proximitat de llengües més potents ■ Ho han limitat a llengües sense la protecció de polítiques lingüístiques

Els autors diuen que el cas català és diferent per l'existència d'una política lingüística. A la imatge, el Consorci per la Normalització, a Girona ■ J.N.

Jordi Nadal
GIRONA

Els físics Joaquim Fort, de la Universitat de Girona (UdG), i Neus Isern, de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), han elaborat un estudi per analitzar la velocitat de retrocés de tres idiomes autòctons en ser substituïts per un idioma veí. Els investigadors s'han centrat, en concret, en el gal·lès, el gaèlic escocès i el quítxua i ho

han estudiat analitzant sèries històriques dels censos dels parlants de cadascuna d'aquestes llengües des de, aproximadament, l'any 1800.

Els autors expliquen que l'objectiu de l'estudi era trobar la manera de sistematitzar un procediment matemàtic adequat per calcular el retrocés que pateixen les llengües locals sotmeses a la pressió d'una llengua veïna més potent.

Les frases

“L'estudi pot ajudar a dissenyar accions per evitar la destrucció de llengües que es troben amenaçades”

Neus Isern
COAUTORA DE L'ESTUDI

Ho han fet des de dos punts de vista. D'una banda, espacial (quants quilòmetres retrocedeix física-

“El cas del català no és extrapolable perquè hi ha una política lingüística per defensar-la”

Neus Isern
COAUTORA DE L'ESTUDI

ment l'ús d'una llengua substituïda per una altra), i de l'altra, temporal (quant retrocedeixen en

La data

1800

És l'any a partir del qual s'han analitzat sèries històriques dels parlants per extreure la informació de l'estudi.

cada període determinat de temps). Isern diu que la substitució d'un idioma per l'altre té una tendèn-

cia constant pel que fa al retrocés territorial i d'acceleració, primer, i desacceleració, després, des del punt de vista temporal.

L'estudi ha estat centrat en la substitució lingüística que té lloc pel fet que un idioma aliè es considera més avantatjós social o econòmicament que el propi. Segons els seus autors, l'estudi ha de permetre dissenyar accions per controlar o revertir la destrucció de la diversitat lingüística. Es tractava de trobar un mètode objectiu per analitzar aquesta realitat.

El cas del català

Els dos científics avisen que el treball que han realitzat és aplicable a llengües en les quals no hi ha polítiques lingüístiques de salvaguarda de la llengua. No és, doncs, un model aplicable al cas de la llengua catalana.

Entenen que seria possible crear la funció que permetés traslladar el sistema, però avisen que hi interviendrien factors de caire més subjectiu, com ara la voluntat activa de manteniment de la pròpia llengua, i no només els factors de canvi de l'idioma perquè un es considera d'estatus més elevat que l'altre.

Isern recorda que actualment hi ha polítiques lingüístiques a favor del gal·lès –i també, de manera molt menys decidida, del quítxua– però que no existien en el període cronològic estudiat per elaborar l'estudi. Fort i Isern són experts en modelitzar fenòmens a fi de poder representar adequadament una realitat concreta. El treball el presentaran al setembre en el marc de l'ESSA Social Simulation Conference que se celebrarà a Barcelona. ■